

СТАНОВИЩЕ

**по конкурс за получаване на научно звание “доцент”
специалност История на българския език
с кандидат гл. ас. д-р Иван Г. Илиев
Филиал на Пловдивски университет – гр. Кърджали**

**Изготвила становището: доц. д-р Христина М. Тончева-Тодорова
Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”**

По обявения конкурс единственият кандидат Иван Г. Илиев е представил изключително богата библиографска справка на своите научни трудове. Те включват три книги, един учебник за студенти, 38 научни статии, списък на 7 забелязани цитирания, който със сигурност не е изчерпателен.

Дисертационният му труд “Епитетът в старобългарската книжнина от 14-15 век”, защитен през 2005, е издаден като книга под заглавие: “Епитетът в славянобългарската агиография от 14-15 век”, Пловдив, 2005. Работата представлява първото по рода си цялостно проучване върху историческия живот на епитетите през периода на Търновската книжовна школа, като обхваща в отделни глави тяхната класификация, семантика, стилистика, словообразуването им и анализира връзката между употребата им и исихазма.

Втората му книга “Езиковедски опити”, Пловдив, 2006, съдържа редица издавани и някои неиздавани статии, проследяват се диахронно примерите с така наречените вътрешни допълнения в стария български език и се търсят причините за тяхната употреба. Статията “Принос към българския исторически фразарий” с право претендира за първо историко-лингвистично изследване на фрази от всекидневното общуване, ексцерпирани от средновековните паметници и съпоставени с днешните български говори. Употребата и еволюцията на каузалните въпроси са разгледани и анализирани с вещина в статията “Изразяване на въпросите за причина и цел”. В “Постижения и задачи на източнородопската диалектология” са ревизирани досегашните класификации на родопските диалекти, като прецизният изследователски поглед на автора е набелязал за бъдещи свои проучвания редица микродиалекти от района на Източните Родопи, като припешки, дранговски, дарецки и др.

В следващата книга на кандидата, издадена на английски език – “Падеж и вокативност”, Пловдив, 2007, е включена монографията “За същността на падежа, езиковата типология и произхода на вътрешните допълнения”. В нея умело и аргументирано са продължени и научно доразвити размишленията за природата на вътрешните допълнения, умело

и подробно са изложени наблюдения за същността на падежа в общолингвистичен план, като прецизният коментар на автора ни насочва към случаите на неправилна употреба на този термин като синоним на термина граматична категория. Тук е представен и анализ на различните езикови типологии, който успешно и пространно е доразвит в реабилитационния труд.

Безспорно трудът “Исторически развой на българските относителни местоимения” представлява най-внушителната до настоящия момент научна разработка на Иван Илиев, синтезираща в себе си усилията на многогодишна изследователска работа върху тази морфологична категория. Отделни аспекти на това мащабно диахронно проучване са отразени в редица предшестващи публикации, които са представени в библиографската справка. Трябва да се акцентува върху безспорния факт, че трудът е първото историколингвистично изследване, което проследява цялостния развой на относителните местоимения от старобългарските им употреби до тези в съвременния български книжовен език и в диалектите. Приносен момент в разработката е диахронното анализиране не само на относителните местоимения за лица и предмети, а и на останалите подвидове – за признаци, за размер, за количество, за притежание. Отделна глава от труда е посветена на т.нар. модални разширители (относителни частици), като освен познатите форманти –Т, -Н, -С, се анализират редица други подобни елементи, използвани в различни части на българското езиково землище или през отделни периоди от историята на езика на редица писатели. Цяла глава е посветена и на вероятните причини, които предизвикват появата на общите форми на релативите, както и на техния произход, за който са формулирани нови предположения, освен битуващите досега в науката. В началото на разработката е приложена обширна глава (120 с.), в която релативизацията се разглежда в общолингвистичен план, с примери от всички световни езици. По този начин процесът на релативизация е проектиран на фона на езиковата типология, което също е иновативен изследователски подход, не толкова често срещан в реабилитационните трудове.

В обучението на студенти колежата Илиев има дългогодишен опит, при това може да се добави пребиваването му като лектор по български език в Университета в Сеул, Южна Корея. Принос в тази насока има издаденият там учебник “Български език за корейци” (в съавторство с У. Ким), който всъщност е първият подобен учебник, писан от българин.

В заключение може да бъде дадена следната оценка за научната продукция на кандидата Иван Г. Илиев.

Представените документи по конкурса отговарят на всички необходими изисквания и дават обективна и точна представа за научното творчество на колежата Илиев. Неговите многогодишни задълбочени изследвания в областта на палеославистиката и съпоставителното

езикознание са отразени в едни от най-качествените трудове, публикувани у нас и в чужбина през последното десетилетие.

Колегата Иван Илиев безспорно притежава свой собствен научен почерк и се откроява в полето на медиевистичната наука с богата собствена продукция, той е международно известен учен, отличен преподавател и педагог.

Като се основавам на всички тези изводи, убедено ще гласувам за присъждане на научното звание "доцент" на кандидата по обявения конкурс Иван Г. Илиев.

07. 05. 2011 г.
Пловдив

.....
Доц. д-р Христина Тончева